

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ,
ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ
ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ**

ԳՈՐԻՍԻ ԹԻՎ 4 ԱՎԱԳ ԴՊՐՈՑ

**ՄԵՐ ՀԵՐՈՍԱԿԱՆ ԱՆՑՅԱԼԸ ԽՄԲԱԿԻ ՏԱՐԵԿԱՆ
ԾՐԱԳԻՐ**

Ծրագրի հեղինակ պատմության ուսուցիչ Ա. Շեգունց

Շաբաթական 3 դասաժամ, տարեկան՝ 102 ժամ

2022-2023 ուսումնական տարի

ԾՐԱԳՐԻ ՆՊԱՏԱԿԸ ԵՎ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ

Խմբակի թեմաներն ուղղակիորեն կապված են Կրթության զարգացման պետական ծրագրի հիմնական ուղղությունների իրականացման հետ. Կրթական գործառույթի ամրապնդում, քաղաքացիության ձևավորում, հայրենասիրություն, բարոյական իդեալներ, հայրենիքի հանդեպ սեր, ինչը քաղաքացիական դաստիարակության փորձարարական աշխատանքի կարևորագույն խնդիրներից է: Այս ծրագիրը նախատեսված է աշակերտների որոշակի տարիքի համար՝ 10-12 դասարան:

Ծրագրի հիմնական նպատակները.

ընդլայնել աշակերտների գիտելիքները մեր պատմության հերոսական էջերով.

1. Աշակերտների մոտ զարգացնել հետաքրքրություն պատմական անձի նկատմամբ, սերմանել հայրենիքի հանդեպ սիրո զգացում, հպարտություն նրա հերոսական անցյալով.
2. Աշակերտների մոտ զարգացնել պատմության ուսումնասիրության պատմական մոտեցում, պատմական գործընթացի բազմաչափության և անհամապատասխանության դիալեկտիկական ըմբռնում.
3. նպաստել սովորողների համոզմունքների և արժեքային կողմնորոշումների ձևավորմանը, նրանց դաստիարակել հումանիզմի, ժողովրդավարության, հայրենասիրության իդեալներին համապատասխան.
4. նպաստել երիտասարդի սոցիալականացմանը, որոշակի պետական, մշակութային, էթնո-ազգային համայնքին պատկանելության մասին նրա գիտակցմանը.

Սովորողները պետք է.

- պատկերացում ունենա մեր հայրենիքի պատմության շրջանների վերաբերյալ:
- իմանա մարդկային հասարակության պատմության և դրա մեջ Հայաստանի պատմության տեղը:
- կարողանալ վերլուծել և գնահատել անցյալի և ներկայի իրադարձությունները, որոշել նրանց վերաբերմունքը դրանց նկատմամբ.
- ունենա փաստաթղթերի, աղբյուրների, դասագրքային նյութի հետ աշխատելու հմտություններ

- ձեռք բերի հետազոտական աշխատանքներ կատարելու փորձ:

Սովորողին ներկայացվող հիմնական առաջադրանքները.

- Ջգուշորեն վերաբերվել հայրենիքի պատմությանը հասկանալով պատմական արժեքների կարևորությունը ազգային դաստիարակության գործում:
- Ջգտել սովորել և մոտենալ բարձր բարոյական հասկացություններին՝ Հայրենիք, հայրենասիրություն, սխրանք, հերոսություն և դրա հիման վրա սխրանք իրականացնելու և հերոսական ավանդույթները շարունակելու պատրաստակամության ձևավորում.
- Ուշադրություն արժանացնի հայրենիքի պաշտպանների արիության ու հերոսության օրինակների վրա, որոնք ցույց են տվել մեր զինվորները խաղաղության և պատերազմի ժամանակ:

ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ

Անհատի լիարժեք զարգացման համար բարենպաստ պայմանների և հնարավորությունների ստեղծում.

- կրթության հետևողական կողմնորոշում, որը նախատեսված է ապահովելու մարդու հոգևոր աշխարհի ձևավորումը.

- պայմանների ստեղծում սոցիալապես նշանակալի գործունեության տարբեր ոլորտներում աշակերտների ստեղծագործական գործունեության դրսևորման և մոտիվացիայի համար.

- գիտական գիտելիքների համակարգի ձևավորում և դրանք տարբեր տեսակի գործնական գործունեության մեջ կիրառելու կարողություն.

Ծրագրի բովանդակությունը հնարավորություն է տալիս, ի լրումն հասարակագիտական կոնկրետ նյութի հիման վրա հանրակրթական հմտությունների ձևավորման, զարգացնել աշակերտների հատուկ հմտություններն ու կարողությունները: Գիտելիքների ձևավորման ընթացքում տեղի է ունենում սոցիալական և հումանիտար առարկաների հաջող յուրացում, պատմական ժամանակի հեռանկարի հայեցակարգի ձևավորում, հայկական քաղաքակրթության պատմության հետ կապված հասկացությունների ձևավորում:

Ուսուցման գործընթացում խորանում են հետևյալ ընդունակությունները.

- փաստերի վերլուծություն և համեմատություն;

- գրավոր հաղորդակցությունների պատրաստում;

- փաստաթղթերի վերլուծություն;

- Գաղափարների որոնում, որոնց գնահատումը ձգձգվում է, մինչև դրանք արտահայտվեն և ձևակերպվեն աշակերտների կողմից.

- որոնել լուծում, որում վերլուծվում, գնահատվում են արտահայտված մտքերը.

- համեմատության գծերի կառուցում, հասկացությունների, դասակարգման, ընդհանրացման, եզրակացություն անելու կարողության միջև կապի բացահայտում.

- սեփական փորձից օգտվելու կարողություն (արտացոլում, վերացական հայեցակարգում, ակտիվ կիրառում):

Աշակերտների հետ աշխատելու մեթոդաբանությունը ներառում է աշխատանքի հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- հետազոտական աշխատանք (խնդրի նույնականացում, ձևակերպում, խնդրի ձևակերպում, անհասկանալի հարցերի պարզաբանում, վարկածի ձևակերպում.

- կրթական գործունեության պլանավորում և զարգացում, տվյալների հավաքագրում (փաստերի, դիտարկումների, ապացույցների կուտակում);

- հավաքագրված տվյալների վերլուծություն և սինթեզ, հաղորդագրության համեմատություն (հարաբերակցություն), ներկայացում պատրաստված հաղորդագրության հետ,

- արդյունքների վերաիմաստավորում հարցերին պատասխանելու, վարկածների

փորձարկման, ընդհանրացումների, եզրակացությունների կառուցման ընթացքում.

- դասախոսություններ փաստաթղթերի քննարկմամբ
- խոսակցություններ;
- սեմինարներ;
- կոնֆերանսներ;
- կլոր սեղաններ, հանդիպումներ;
- այլընտրանքային իրավիճակների վերլուծություն;
- աշխատել խմբերով, զույգերով, անհատական;
- ստեղծագործական աշխատանք;
- նախագծերի պաշտպանություն.

Այս բոլորը ուղղված է աշակերտների ճանաչողական հետաքրքրության խթանմանը և ստեղծագործական ներուժի ձևավորմանը.

1. համեմատել առանձին պատմական երևույթները՝ բացատրելով, թե դրանք ինչ ընդհանրություններ ունեն և որոնք են տարբերությունները.
2. բացահայտել կապը կենսապայմանների փոփոխությունների և հասարակության առաջանցիկ զարգացման միջև.
3. որոշել պատմական գործընթացների պատճառներն ու հետևանքները.
4. համեմատել, անվանել մարդկանց կյանքում տեղի ունեցող փոփոխությունների բնորոշ էական հատկանիշները.
5. կատարել պատմական իրադարձությունների, առարկաների, մարդկանց ապրելակերպի նկարագրություն (վերակառուցում).
6. խոսել տարբեր դարաշրջանների մարդկանց պայմանների և ապրելակերպի մասին.
7. մասնակցել պատմական իրադարձությունների վերակառուցման ներկայացման խմբի աշխատանքներին.
8. ինքնուրույն աշխատել պատմական տեղեկատվության հետ.
9. տարբեր աղբյուրներից քաղել և քննադատաբար ընկալել տեղեկատվություն անցյալի ամենակարևոր, այդ թվում՝ ոչ միանշանակ գնահատված իրադարձությունների մասին.
10. կազմել կարճ ելույթ տվյալ թեմայով.
11. ողջամտորեն արտահայտել ձեր կարծիքը և եզրակացությունները.
12. գնահատել իրենց և ուրիշների ճանաչողական և հաղորդակցական գործունեությունը.
13. օգտագործել փոխաբերություններ, անալոգիաներ, նոր ասոցիացիաներ և կապեր, զարգացնել ընկալունակությունը և երևակայությունը:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

դասի համարը	Դասի թեման	Ժամերի քանակը	Դասի տեսակը	վերահսկողության ձևը	Սարքավորումներ
1	Հայ իշխանների ռազմական սխրանքները.	2 ժամ	Գործնական աշխատանք	Կլոր սեղան	Համակարգիչ, պրոյեկտոր Սահիկաշար, տեսաֆիլմ, առցանց թեստ
2	Ավարայրի ճակատամարտի հերոսները	2 ժամ	Խմբային աշխատանք, Քննարկում	Աշակերտների ուղերձներ, տեսահոլովակներ, քննարկում.	Համակարգիչ Առցանց թեստ
3	Վատ ժամանակների հերոսները	2 ժամ	Խմբային աշխատանք	Աշակերտների հաղորդագրություններ, աշխատանք փաստաթղթերի հետ:	Համակարգիչ Աշխատանք տեքստերի հետ nearpod ծրագրով
4	18-րդ դարի մեծ հրամանատարներ և նվաճողներ.	3 ժամ	Սեմինար	Գործնական աշխատանք Թեստավորում	Համակարգիչ, պրոյեկտոր
5	Ուսանողների ծանոթությունը Հայրենական պատերազմի հերոսների հետ	2 ժամ	Ակտիվ սեմինար	Ուսանողների հաղորդագրություններ . Աղբյուրի վերլուծություն.	Համակարգիչ
6	Տիդայիների դերը հայ ժողովրդի գոյատևման հարցում:	3 ժամ	Գործնական աշխատանք.	Տարբեր պատմական աղբյուրների համեմատություն, վերլուծություն, եզրակացություններ:	Համակարգիչ աշխատանք liveworksheets ծրագրի միջոցով
7	Վանի պաշտպանության մասնակիցների սխրանքը.	2 ժամ	Տեսադասախոսություն	Կարծիք, կարճ ամփոփում. Գործնական դաս	Համակարգիչ, հեռուստա

					ԳՈԼՅԳ «Վանի ինքնապաշտպանության հերոսները» ֆիլմը .
8	Առաջին համաշխարհային պատերազմի հերոսներ .	2 ժամ	Խմբային աշխատանք	Մարտական թերթիկի թողարկում.	Պաստառներ
9	Հայոց պատմության մեջ կարևորագույն դեր կատարած օտարերկրյա գործիչներ	2 ժամ	Դասախոսու թյուն-MMU	Կլոր սեղան Համեմատական վերլուծություն	Դիմանկարներ, CM
10	Քաղաքացիական պատերազմը որպես սոցիալական հակասությունների լուծման միջոց. Քաղաքացիական պատերազմի մասնակիցների ճակատագրի ողբերգական բնույթը. Սպիտակ շարժում. Կարմիր շարժում.	3 ժամ	Դերային խաղ	Հաղորդագրություններ , վերլուծություն սոցիալական տարբեր շերտերի տեսանկյունից Թեստի լուծում	Համակարգիչ, քարտեզ, պրոյեկտոր
11	Զանգվածային հերոսություն Հայրենական մեծ պատերազմում.	3 ժամ	Կլոր սեղան	Աշակերտների ուղերձներ, քննարկում Առցանց թեստ	համակարգիչ, պրոյեկտոր, Երկրորդ համաշխարհային պատերազմի սկավառակ:
12	Հալիձորի բերդի պաշտպանությունը	3 ժամ	Գործնական աշխատանք	Կլոր սեղան Փաստաթղթերի վերլուծություն	Պատմական քարտեզ
13	Հայրենական մեծ պատերազմի տարիներին մշակույթի գործիչներ.	2 ժամ	Խմբային աշխատանք,	Աշակերտների ուղերձներ, տեսահոլովակներ, նախագիծ	Համակարգիչ իչ
14	Տղաներ Աֆղանստանից.	2 ժամ	Մեմինար	Գործնական	Համակարգիչ,

			Հեռավար ուսուցում	աշխատանք թեստավորում	պրոյեկտոր, Տեսահոլովակ ներ
15	Ղարաբաղյան հակամարտությունը և զինվորների անմահ սխրագործությունները.	3 ժամ	Ակտիվ սեմինար	աշակերտների ուղերձները Աղբյուրների վերլուծություն.	Համակարգ իչ Տեսահոլովակ ներ
16	Տիեզերական մտածողություն.	3 ժամ	Տեսադասա խոսություն	Կարծիք, կարճ ամփոփում.	Համակարգ իչ Տեսահոլովակ ներ
17	Հերոսությունը մեր ժամանակներում.	3 ժամ	Խմբային աշխատանք	Աշակերտների հաղորդագրություններ Աշխատանք փաստաթղթերի հետ:	Համակարգ իչ Տեսահոլովակ ներ
18	Արտակարգ իրավիճակներ . Արտակարգ իրավիճակների նախարարություն.	2 ժամ	Դասախոսու թյուն	Կլոր սեղան. Հենանիշային շարադրություն գրել	Համակարգ իչ Տեսահոլովակ ներ
19	Երիտասարդ հերոսներ.	3 ժամ	Գործնական աշխատանք Հեռավար ուսուցում	Կլոր սեղան	Համակարգ իչ , պրոյեկտոր
20	Ժամանակակից Հայաստանի հայրենասերներ.	3 ժամ	Սեմինար	աշակերտների ուղերձներ, տեսահոլովակներ, քննարկում. Էսսե գրել	Համակարգիչ Աշխատանք Socrativ ծրագրով տեսահոլովակ ներ
21	Մեր երկրի ապագան	3 ժամ	Սեմինար	Աշխատանքային վերապատրաստում, թեստավորում	համակարգիչ
22	Հայոց ցեղասպանության պատմություն	3 ժամ	Սեմինար	աշակերտների ուղերձներ, տեսահոլովակներ, քննարկում. Էսսե գրել	տեսահոլովակ ներ
23	Երիտթուրքերի քաղաքականությունը հայ ժողովրդի նկատմամբ. Իրավիճակը Օսմանյան կայսրությունում:	4 ժամ	Գործնական աշխատանք	Աշխատանք lerningapps ծրագրով	Համակարգիչ

25	Ցեղասպանության նախադրայինները, նախապատրաստումը, ցեղասպանության ծրագրի ստեղծումը:	4 ժամ	Սեմինար	Աշխատանք kahoot ծրագրով	համակարգիչ, պրոյեկտոր
26	Ցեղասպանության բուն գործընթացը և նրա հետևանքները:	4 ժամ	Գործնական աշխատանք	Անհատական նյութերի պատրաստում	Համակարգիչ
27	ՀԱՅ ԳԱՂԹՕՋԱԽՆԵՐԻ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ	3 ժամ	Դասախոսություն	Կլոր սեղան. Հենանիշային շարադրություն գրել	գրատախտակ, պատանեք, պատանեք
28	Արտագաղթերը հայոց պատմության մեջ: Հայկական սփյուռքի ձևավորումը, կառուցվածքն ու առանձնահատկությունները:	4 ժամ	Սեմինար	Աշակերտների ուղերձներ, տեսահոլովակներ, քննարկում. Էսսե գրել	Քարտեզ
29	Մերձավոր Արևելքի, Եվրոպայի և Ամերիկայի, Ասիայի և Ռուսաստանի հայկական գաղթօջախները:	3 ժամ	Դասախոսություն	Կլոր սեղան. Հենանիշային շարադրություն գրել	Քարտեզ
30	Հայաստան-Սփյուռքի հարաբերությունները 1918-2020թթ. Հայկական սփյուռքի փոխակերպման գործընթացները:	4 ժամ	Կլոր սեղան	Ծրջված դասարան մեթոդի կիրառում	համակարգիչ, պրոյեկտոր
31	5-րդ դարի պատմիչներ, դասավանդման առանձնահատկությունները:	2 ժամ	Սեմինար	Աշակերտների ազատ շարադրանք	ՄՄ, տեսահոլովակներ
32	Մովսես Խորենացի:	2 ժամ	Կլոր սեղան	Դերային խաղ	Համակարգիչ, պրոյեկտոր
33	ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ	3 ժամ	Գործնական աշխատանք	Աշխատանքային վերապատրաստման թեստավորում	Տեսահոլովակներ
34	Պանթուրքիզմի գաղաղափարախության ընդհանուր բնութագիրը:	3 ժամ	Դասախոսություն	Կլոր սեղան.	Տեսահոլովակներ
35	Հայաստանի Հանրապետության արտաքին	4 ժամ	Խմբային աշխատանք	աշակերտների հաղորդագրություններ	Տեսահոլովակներ

	քաղաքականությունը:			Աշխատանք փաստաթղթերի հետ:	
36	Հայ-թուրքական հարաբերությունների ուրվագիծ 1991-2022թթ.:	3 ժամ	Մեմինար	Ուսումնառության համընդհանուր ձևավորման մեթոդի կիրառություն	համակարգիչ, պրոյեկտոր, տեսահոլովակ ներ
37	Անցածի կրկնությունը	3 ժամ	Մեմինար	Նախագծերի պաշտպանություն	